

JEL: M40, M49, Q14

**Каріна Назарова, Костянтин Безверхий, Володимир Гордополов,
Тетяна Мельник, Наталія Поддубна**

*Київський національний торговельно-економічний університет
Україна*

АНАЛІЗ РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ НА ОСНОВІ НЕФІНАНСОВИХ І ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Мета. Метою статті є дослідження ступеня розкриття інформації про ризики господарської діяльності підприємств у нефінансових звітах і пошук шляхів удосконалення організації та методики аналізу таких ризиків на основі фінансової звітності компаній.

Методологія / методика / підхід. Методологічною основою дослідження є системний підхід, методи узагальнення, порівняння, абстрагування, аналізу, синтезу, індукції та дедукції, бібліометричний і кластерний аналіз, а також методи комплексного економічного аналізу. Джерелом даних для бібліографічного та кластерного аналізу слугували публікації з бази даних Scopus за 1988–01.04.2021 рр., оброблені програмними засобами «VOSviewer». Матеріали дослідження щодо стану розкриття інформації про ризики діяльності вітчизняних підприємств харчової галузі промисловості ґрунтуються на їхній фінансовій звітності та звіті про управління.

Результати. У статті проаналізовано стан і ступінь розкриття інформації про ризики господарської діяльності у нефінансових звітах вітчизняних підприємств харчової промисловості. Установлено, що підприємства досліджуваної галузі найчастіше відображають інформацію про такі ризики: економічний, валютний, фінансовий, політичний, правовий, судовий, відсотковий, кадровий, ціновий, комерційний, а також ризик ліквідності й ризик зміни кон'юнктури ринку.

Оригінальність / наукова новизна. Набули дальшого розвитку теоретичні, методичні та організаційні засади аналізу ризиків діяльності компаній за допомогою використання нефінансових і фінансових звітів. Уперше запропоновано власний підхід до методики аналізу таких ризиків, що базується на основі показників фінансової звітності. Зокрема, до таких аналітичних показників віднесено: фінансовий ризик – платоспроможність, фінансовий леверидж; кредитний ризик – коефіцієнт покриття інвестицій, рентабельність власного капіталу, рентабельність активів; ризик ліквідності – коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Практична цінність / значущість. Практична цінність наукового дослідження полягає в тому, що отримані авторами результати сприятимуть розкриттю інформації про ризики господарської діяльності підприємств у нефінансових звітах. Аналіз стану та рівня розкриття інформації про ризики діяльності вітчизняних підприємств харчової промисловості у нефінансових звітах показав, що найчастіше підприємства приводять інформацію про такі ризики: економічний, валютний, фінансовий, політичний, правовий, судовий, відсотковий, кадровий, ціновий, комерційний, а також ризик ліквідності та ризик зміни кон'юнктури ринку. У результаті цього запропоновано авторський методичний підхід до аналізу внутрішніх ризиків діяльності досліджуваної галузі (кредитний, фінансовий ризики, ризик ліквідності). Запропонована методика базується на основі показників фінансової звітності та є складовою частиною загального комплексного аналізу ризиків діяльності підприємства для цілей системи управління ризиками.

Ключові слова: ризик, аналіз, нефінансовий звіт, фінансова звітність, управління.

**Karina Nazarova, Kostiantyn Bezverkhyi, Volodymyr Hordopolov,
Tetiana Melnyk, Nataliia Poddubna**

*Kyiv National University of Trade and Economics
Ukraine*

RISK ANALYSIS OF COMPANIES' ACTIVITIES ON THE BASIS OF NON-FINANCIAL AND FINANCIAL STATEMENTS

Purpose. *The purpose of the article is to study the degree of disclosure of information about the risks of economic activity of enterprises in non-financial statements and to find ways to improve the organization and methods of analysis of such risks based on the financial statements of companies.*

Methodology / approach. *The methodological basis of the study is a systematic approach, methods of generalization, comparison, abstraction, analysis, synthesis, induction and deduction, bibliometric analysis, cluster analysis, as well as methods of integrated economic analysis. The publications from the Scopus database, for 1988–01.04.2021, processed by VOSviewer software were the source of data for bibliographic and cluster analysis. The materials of the research on the state of disclosure of information about the risks of domestic enterprises of the food industry are based on their financial statements and management report.*

Results. *The article analyzes the state and degree of disclosure of information about the risks of economic activity in non-financial reports of domestic food industry enterprises. It is established that the enterprises of the studied industry most often provide information about the following risks: economic, currency, financial, political, legal, judicial, interest, personnel, price, commercial, as well as liquidity risk and market risk.*

Originality / scientific novelty. *Theoretical, methodological and organizational principles of risk analysis of companies based on non-financial and financial reports have been further developed. For the first time, we proposed our own approach to the methodology of analysis of such risks, based on financial reporting indicators. In particular, such analytical indicators include: financial risk – solvency, financial leverage; credit risk – investment coverage ratio, return on equity, return on assets; liquidity risk – coverage ratio, quick liquidity ratio, absolute liquidity ratio.*

Practical value / implications. *The practical value of the research is that the results obtained by the authors will contribute to the disclosure of information about the risks of economic activity of enterprises in non-financial statements. Analysis of the status and level of disclosure of information about the risks of domestic food industry enterprises in non-financial reports showed that most companies provided information about the following risks: economic, currency, financial, political, legal, judicial, interest, personnel, price, commercial, and risk liquidity and the risk of changes in market conditions. As a result, the author's methodological approach to the analysis of internal risks of the studied industry (credit, financial risks, liquidity risk) is proposed. The proposed methodology is based on the indicators of financial reporting and is part of a comprehensive risk analysis of the enterprise for the purposes of the risk management system.*

Key words: *risk, analysis, non-financial report, financial reporting, management.*

Постановка проблеми. *Звітність підприємства для стейкхолдерів є одним із основних інформаційних інструментів для аналізу фінансового стану, результатів діяльності компаній та оцінки його господарських ризиків.*

Оцінка стратегії розвитку підприємства та його ризиків, соціальної відповідальності компанії та її екологічної діяльності, можливості здійснення господарських відносин із досліджуваним підприємством у майбутньому, спроможності проведення оптимальних розрахунків із ним, інвестиційної привабливості бізнесу тощо – все це можливо проаналізувати на основі фінансової звітності та нефінансових звітів. Тому наразі набуває актуальності пошук напрямів розвитку організаційно-методичних положень аналізу ризиків діяльності для можливості формування карти ризиків компанії, ідентифікації загроз і джерел їхнього виникнення, установлення ймовірних переваг та негативних наслідків, обрання оптимального плану корегувальних заходів та вчасного моніторингу ризиків, що в цілому забезпечить підвищення ефективності системи ризик-менеджменту підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями проблемних питань з управління, якісного та кількісного аналізу ризиків діяльності суб'єктів господарювання займалися як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники. Так, південно-корейський автор С. Н. Ан [1] проводить дослідження з оцінки моделі прогнозування ризику фінансової ліквідності з використанням фінансового аналізу. Португальські дослідники J. Andrade e Silva та M. Centeno [2] наводять рейтинг залежних ризиків. Іранські дослідники Н. Arabshahi й Н. Fazlollahtabar [3] проводять аналіз ризиків для інноваційної діяльності у виробничих системах. Своєю чергою, П. Й. Атамас та ін. [4] досліджують роль бухгалтерського обліку в управлінні ризиками підприємництва. Словацькі вчені К. Valaskova та ін. [5] досліджують управління фінансовими ризиками на словацьких підприємствах за допомогою регресійного аналізу. І. М. Вигівська та ін. [6] аналізують обліково-аналітичне забезпечення управління підприємницькими ризиками. W. K. Viscusi [7] здійснює аналіз корпоративного ризику. В. В. Вітлінський [8] проводить аналіз, оцінку та моделювання економічного ризику. Колектив бразильських авторів G. Voelcker та ін. [9] аналізують ризик у сімейних фірмах. D. Vose [10] здійснює аналіз ризиків. Польський дослідник P. Drozyner [11] розглядає аналіз ризиків у процесах технічного обслуговування. А. Erdil та Е. Таçgın [12] акцентують увагу на потенційних ризиках і здійснюють їхній аналіз на основі швейної та текстильної промисловості Туреччини. Український автор А. Б. Камінський [13] розглядає економічний ризик і методи його вимірювання. Індійський учений G. Kiradoo [14] вивчає та аналізує проектний ризик, ринковий ризик і ризики фірми. Турецький автор D. Kirikkaleli [15] досліджує фінансовий й економічний ризики в Китаї. Колектив науковців А. А. Коржегулова та ін. [16] проводять аналіз ризиків та хеджування фінансових інструментів. Т. М. Королук [17] проаналізувала й систематизувала наукові дослідження з питань ризику в системі обліку, аналізу та аудиту. Німецькі вчені F. Li та ін. [18] вивчають структуру та проводять аналіз ризиків для підприємств торгівлі. Н. Öcal, А. Kamil [19] розглядають вплив показників ризику на стійкість (ESG) та широкомасштабні

індекси на основі емпіричного аналізу Німеччини, Франції, Індонезії та Туреччини. Канадський автор N. Nolde і голандський учений C. Zhou [20] аналізують формування надзвичайної вартості для управління фінансовими ризиками. О. Renn [21] характеризує нові виклики для аналізу ризиків. Португальські автори R. M. Serrasqueiro та T. S. Mineiro [22] здійснюють аналіз розкриття інформації про ризики в проміжних звітах публічних португальських нефінансових компаній. Колектив пакистанських авторів S. H. Tahir та ін. [23] визначають структуру ризику та капіталу фірми. Колектив болгарських дослідників M. Traykov та ін. [24] проводять аналіз ризиків в економіці. Турецькі автори M. Türk та ін. [25] оцінюють фінансовий ризик в організаціях охорони здоров'я. Італійські вчені P. Ferreira de Araújo Lima та ін. [26] розглядають успішну реалізацію управління проєктними ризиками на малих і середніх підприємствах. Швейцарський науковець S. O. Hansson [27] розглядає п'ять застережень щодо аналізу ризику підприємств. О. І. Ястремський [28] вивчає процес моделювання економічного ризику. Однак, із запровадженням правової вимоги щодо складання великими та середніми підприємствами Звіту про управління, де окремим розділом слід наводити інформацію про ризики їхньої діяльності, недостатньо дослідженим актуальним питанням залишається застосування тієї чи іншої методики аналізу для з'ясування достовірності даних, наведених у звітах, та встановлення ефективності системи ризик-менеджменту суб'єкта господарювання.

Метою статті є дослідження ступеня розкриття інформації про ризики господарської діяльності підприємств у нефінансових звітах і пошук шляхів удосконалення організації та методики аналізу таких ризиків на основі фінансової звітності компаній.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі проведеного дослідження нами здійснено бібліометричний аналіз, який базується на статтях, що включені до наукометричної бази Scopus, та програмного забезпечення VOSviewer. Для побудови бібліографічних карт було застосовано такі критерії:

- 1) пошук проводили за словами «аналіз ризиків»;
- 2) проміжок часу обраний за період з 1988 до 01.04.2021 рр.

Усю нашу вибірку (928 статей) завантажено в програмне забезпечення VOSviewer. Пошук у цьому програмному забезпеченні спрямований на виявлення частоти спільного використання авторами термінів «аналіз ризиків» у ключових словах. Також ми встановили обмеження, за яким словосполучення «аналіз ризиків» повинно траплятися не менше п'яти разів. Бібліометрична карта надає інформацію щодо частоти використання фрази «аналіз ризиків» за величиною кола, а також дає змогу простежити варіанти категорій усередині кластерів і між ними. Візуально результати дослідження наведені на рис. 1.

У процесі групування статей, що присвячені аналізу ризиків, встановлено, що за частотою вживання понять визначено 119 ключових слів (частота згадування > 10).

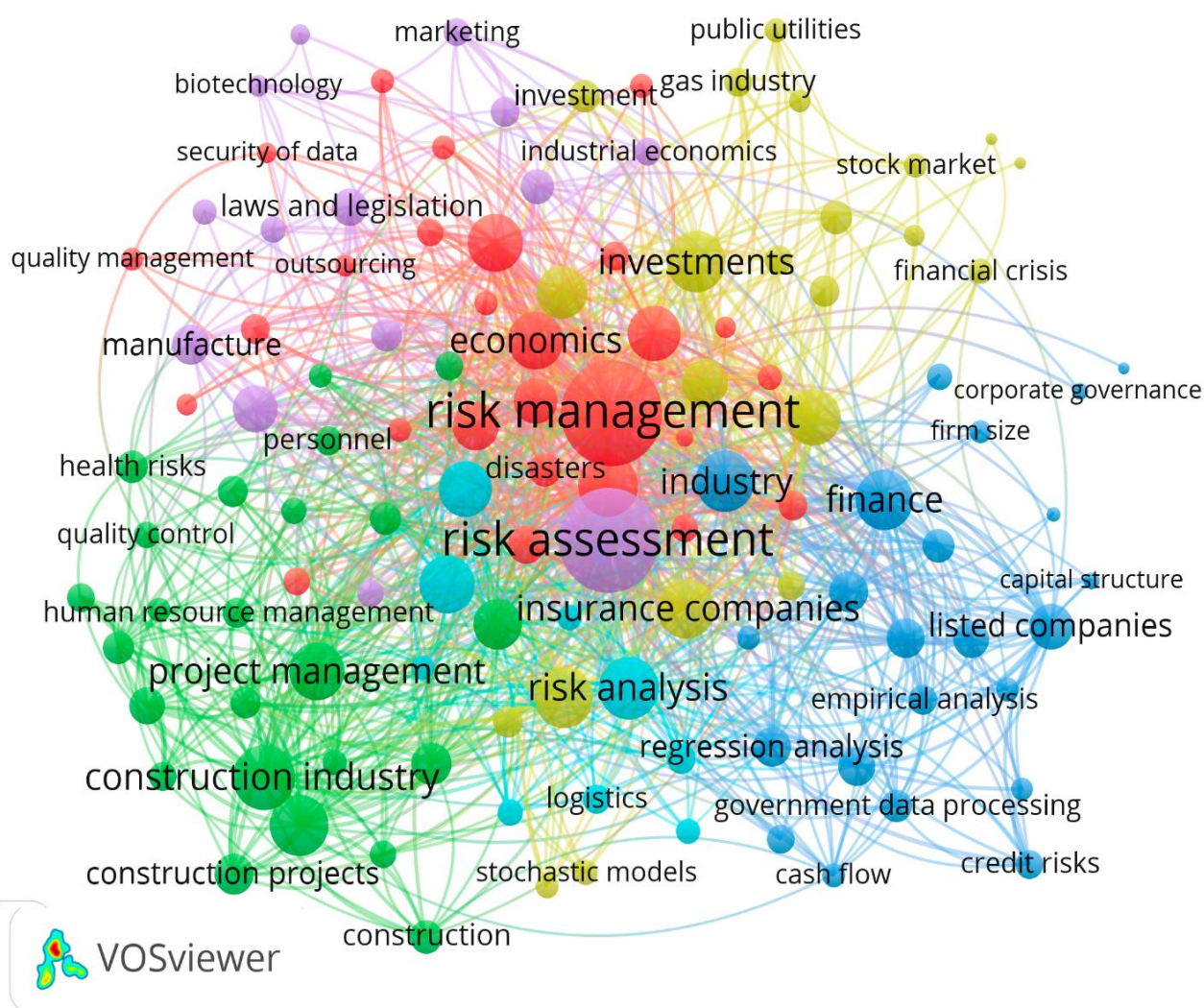

Рис. 1. Візуалізація найбільш уживаних категорій у статтях, що присвячені поняттю «аналіз ризиків»

Джерело: розроблено авторами за допомогою програми VOSviewer на основі бази статей Scopus.

Кластеризацію досліджень у сфері аналізу ризиків наведено в табл. 1.

Нами з'ясовано кластеризацію понятійного ландшафту аналізу ризиків, який представляє собою шість напрямів (кластерів), що проаналізовані із цієї тематики. Найбільшим кластером є «червоний», у якому проводять дослідження в напрямках – економіка, інновації, ланцюг поставок, сталий розвиток, управління інформацією.

«Зелений» кластер групує в собі терміни про будівельні компанії, проекти будівництва, професійні ризики, сприйняття ризику, управління проектами. Він щільно переплітається із «фіолетовим», «червоним» та «блакитним» кластером, що свідчить про нерозривність цих понять із досліджуваною темою.

У «синьому» кластері відображення інформації відбувається в розрізі лістингових компаній, науки управління, прибутковості, регресійного аналізу, фінансів, що дотично стосується тематики проведеного дослідження.

«Жовтий» кластер переплітається з «фіолетовим», «червоним» і «синім» та містить у собі дослідження про витрати, інвестиції, комерцію, страхові компанії, страхування.

У «фіолетовому» кластері об'єднані такі терміни, як виробничі компанії, виробництво, закони та законодавство, промислова економіка, управління промисловістю, що дотично стосується тематики проведеного дослідження.

Таблиця 1

Кластеризація досліджень у сфері аналізу ризиків

№ з/п	Колір кластера	Найбільш уживаний термін	Кількість ключових слів	Супутні основні ключові слова (до 5-ти слів)
1	Червоний	Управління ризиками (risk management)	27	Економіка (economics), інновації (innovation), ланцюг поставок (supply chain), сталий розвиток (sustainable development), управління інформацією (information management)
2	Зелений	Будівельна промисловість (construction industry)	24	Будівельні компанії (construction companies), проєкт будівництва (construction project), професійний ризик (occupational risk), сприйняття ризику (risk perception), управління проєктами (project management)
3	Синій	Промисловість (industry)	23	Лістингові компанії (listed companies), наука управління (management science), прибутковість (profitability), регресійний аналіз (regression analysis), фінанси (finance)
4	Жовтий	Інвестиції (investment)	22	Витрати (costs), інвестиції (investments), комерція (commerce), страхові компанії (insurance companies), страхування (incurance)
5	Фіолетовий	Оцінка ризику (risk assessment)	14	Виробничі компанії (manufacturing companies), виробництво (manufacture), закони та законодавство (laws and lagislation), промислова економіка (industrial economics), управління промисловістю (industrial management)
6	Блакитний	Аналіз ризику (risk analysis)	9	Логістика (logistics), прийняття рішень (decision maling), регресійний аналіз (regression anaslysis), ризик (risk), штучний інтелект (artificial intelgence)

Джерело: розроблено авторами на основі даних, що отримані за допомогою програмного забезпечення VOSviewer.

Найменший «блакитний» кластер зосереджений на термінах логістика,

прийняття рішень, регресійний аналіз, ризик, штучний інтелект. «Блакитний» кластер є основним кластером у контексті досліджуваної теми, однак частота мережових зв'язків указує на його неперіоритетність порівняно з іншим кластерами.

Проведений бібліографічний аналіз свідчить, що чимала кількість статей, що включені в наукометричну базу Scopus, містить ключові слова «аналіз ризиків», а отже, ця тема є вельми актуальною, і нами запропонований актуальний вектор розвитку щодо аналізу ризиків діяльності компаній на основі нефінансових та фінансових звітів, про що йтиметься далі.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [29] і Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління» [30], розкриття інформації про ризики діяльності є обов'язковою для великих та середніх підприємств у складі Звіту про управління. Як відомо, в Україні 2018 р. був «пілотним» звітним періодом у контексті розкриття такої інформації у звітності, проте більшого поширення та представлення у вільному доступі Звіт про управління здобув за результатами 2019 р. Зауважимо, що є проблема самого розкриття інформації про ризики господарської діяльності (структура представлення інформації не визначена) та поряд із нею є проблема сприйняття й аналізу стейкхолдерами цієї інформації. Наше дослідження спрямоване на визначення стану розкриття інформації про ризики діяльності вітчизняних підприємств (на прикладі харчової галузі промисловості) та формування пропозицій щодо її аналізу.

Для вирішення окреслених проблемних питань проаналізовано якісну та кількісну інформацію про ризики діяльності компаній харчової галузі промисловості у Звітах про управління за 2019 р. (табл. 2).

Провівши аналіз ступеня розкриття інформації про ризики діяльності підприємства в його звітності, можемо зробити висновки, що не всі підприємства повністю відображають інформацію про ризики, які супроводжують їхню господарську діяльність. Найбільш повно розкрито інформацію про ризики в таких підприємств, як: ПрАТ «Концерн Хлібпром», ПрАТ «Монделіс Україна», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар», ТОВ «Сільпо-Фуд», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» і ТОВ «Кока-Кола Україна Лімітед». Оцінку стану розкриття відповідної інформації проводили за такими напрямками: вид ризику, розуміння компанією його сутності, ідентифікація загроз, якісна та кількісна оцінка, приведення методів управління та розміру витрат на мінімізацію ризику та його ймовірних наслідків.

Інформацію якісного та кількісного аналізу ризиків приводить у Звіті про управління лише ТОВ «Кока-Кола Україна Лімітед», а ПрАТ «Монделіс Україна» – лише кількісного. Усі інші підприємства у своїх звітах не розкривають інформацію про якісну та кількісну оцінку ризиків, однак кожне з них проводить заходи з управління ризиками.

Таблиця 2

Стан розкриття інформації про ризики діяльності вітчизняних підприємств харчової промисловості (за офіційними даними Звітів про управління 2019 р.)

№ з/п	Назва підприємства	Ідентифіковані ризики	Вид ризику*	Якісна оцінка	Кількісна оцінка
1	АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» [31]	-	-	-	-
2	ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед» [32]	Валютний	з	+	+
		Ризик ліквідності	в	+	-
3	ТЗОВ ТВК «Львівхолод» [33]	Економічні	з	-	-
		Фінансові	з	-	-
		Політичні	з	-	-
		Ризики зміни правового середовища	з	-	-
		Ризики, пов'язані зі змінами кон'юнктури ринку	з	-	-
4	ПрАТ «Монделіс Україна» [34]	Фінансовий	в/з	-	+
		Кредитний	в	-	-
		Ринковий	з	-	-
		Валютний	з	-	-
		Ризик ліквідності	в	-	-
		Ризик відсоткової ставки	з	-	-
5	ТОВ «Сільпо-Фуд» [35]	Економічні	з	-	-
		Фінансові	в/з	-	-
		Ризик зміни правового середовища	з	-	-
		Ризик, пов'язаний зі змінами кон'юнктури ринку	з	-	-
6	ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР» [36]	Валютний	з	-	-
		Ризик відсоткової ставки	з	-	-
		Ризик ліквідності	в	-	-
7	ПрАТ «Концерн Хлібпром» [37]	Інфляційний	з	-	-
8	ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» [38]	Наявність на ринку достатніх обсягів і стабільність ціни вершкового масла	з	-	-
		Залежність від постачальників	з	-	-
		Зростання курсу іноземної валюти	з	-	-
		Загальна нестабільна політична та економічна ситуація в Україні	з	-	-
9	ПрАТ «ОБОЛОНЬ» [39]	Ринкові	з	-	-
		Політичні та державні	з	-	-
		Судові	з	-	-
		Ризики, пов'язані з персоналом	в	-	-
		Валютний	з	-	-
		Відсотковий ризик	з	-	-
		Ризик ліквідності	в	-	-
		Кредитний	в	-	-
10	ТОВ «Руссо-Україна» [40]	Комерційний	з	-	-
		Валютний	з	-	-

Примітка. *Поділ ризиків стосовно до підприємства та можливості його перевірки на підставі аналізу фінансової звітності: в – внутрішній, з – зовнішній; поділ здійснювали, зважаючи на трактування ризиків у Звіті про управління кожного конкретного підприємства.

Джерело: сформовано авторами.

Установлено, що підприємства досліджуваної галузі найчастіше наводять інформацію про такі ризики, як: економічний, валютний, фінансовий, політичний, правовий, судовий, відсотковий, кадровий, ціновий, комерційний, а також ризик ліквідності та ризик зміни кон'юнктури ринку. Більшість ризиків мають зовнішнє походження стосовно до підприємства й не можуть бути проаналізовані користувачами звітності.

Отже, проведене дослідження дало змогу ідентифікувати поширеніші види саме внутрішніх ризиків діяльності для аналізованої галузі (фінансовий, кредитний ризик та ризик ліквідності) і запропонувати власний підхід до методики їхнього аналізу, що базується на основі показників фінансової звітності (табл. 3). У таблиці наведено аналітичні показники, які характеризують рівень конкретного ризику та сприяють комплексній оцінці діяльності підприємства в умовах таких ризиків.

Таблиця 3

Методичний підхід до аналізу внутрішніх ризиків діяльності вітчизняних підприємств харчової промисловості на основі фінансової звітності

Ризик	Аналітичний показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Фінансовий	Платоспроможність	Коефіцієнт платоспроможності = (Кошти та їхні еквіваленти в національній валюті + Кошти та їхні еквіваленти в іноземній валюті + Поточні фінансові інвестиції) / Поточні зобов'язання; $[(p. 1165 \text{ ф.1} + p. 1160 \text{ ф.1}) / p. 1695 \text{ ф.1}]$	0,5–0,8
	Фінансовий леверидж	Коефіцієнт фінансового левериджу = Зобов'язання / Власний капітал; $[(p. 1595 \text{ ф.1} + p. 1695 \text{ ф.1}) / p. 1400]$	0,5–0,8
Кредитний	Коефіцієнт покриття інвестицій	Кпі = (Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Загальна сума капіталу; $[(p. 1400 \text{ ф.1} + p. 1595 \text{ ф.1}) / p. 1495 \text{ ф.1}]$	0,4–1
	Рентабельність власного капіталу	Рентабельність власного капіталу = Чистий прибуток (Чистий збиток) / Середньорічна сума власного капіталу x 100%; $[(p. 2350 \text{ (або } p. 2355) \text{ ф.2} / ((p. 1495 \text{ ф.1 звітний рік} + p. 1495 \text{ ф.1 попередній рік})/2)) \times 100]$	>0,2
	Рентабельність активів	Рентабельність активів = Чистий прибуток (Чистий збиток) / Середньорічна сума активів x 100%; $[(p. 2350 \text{ (або } p. 2355) \text{ ф.2} / ((p. 1195 \text{ ф.1 звітний рік} + p. 1195 \text{ ф.1 попередній рік})/2)) \times 100]$	>0,14
Ризик ліквідності	Коефіцієнт покриття	Кл = Обороти активи / Поточні зобов'язання; $[p. 1195 \text{ ф.1} / p. 1695 \text{ ф.1}]$	1,5–2,5, але >1
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Кшл = (Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов'язання; $[(p. 1195 \text{ ф.1} - p. 1100 \text{ ф.1} - p. 1101 \text{ ф.1}) / p. 1695 \text{ ф.1}]$	>0,6
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	К.а. = Грошові активи / Поточні зобов'язання; $[(p. 1165 \text{ ф.1} + p. 1160 \text{ ф.1}) / p. 1695 \text{ ф.1}]$	>0,2–0,3

Джерело: розробка авторів.

Відображений у табл. 3 методичний підхід до аналізу ризиків передбачає

розрахунок аналітичних показників за показниками фінансової звітності (ф. 1 Баланс/Звіт про фінансовий стан, ф. 2 Звіт про сукупний дохід/Звіт про фінансові результати) мінімум за два звітні періоди для визначення їхньої динаміки та оцінки ефективності системи управління ризиками на підприємстві.

Проаналізувавши 10 підприємств харчової промисловості за допомогою запропонованої методики аналізу, можемо зазначити, що не всім підприємствам вдається ефективно управляти ризиками своєї діяльності, однак вони залишаються прибутковими. Такі підприємства, як ТОВ ТВК «Львівхолод», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» та ТОВ «Руссолю-Україна» відображають інформацію про зовнішні ризики, які не можливо розрахувати. Можливо, що ці підприємства у своєму управлінні не приділяють належної уваги внутрішнім ризикам, тому й не висвітлюють таку інформацію у звітах про управління.

Показники харчових підприємств, що характеризують ризики, наведено в табл. 4. Оцінюючи ці показники, можна дійти висновку, що коефіцієнт платоспроможності в переважній частині досліджуваних підприємств низький – від 0,01 до 0,35, що свідчить про ймовірність настання фінансового ризику, і тільки такі підприємства, як ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед» та ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» у 2019 р. мали коефіцієнти платоспроможності 2,78 та 2,65 відповідно при нормативному значенні (0,5–0,8), що вказує на те, що зазначені підприємства є платоспроможними і можуть вчасно погасити свої поточні зобов'язання.

Наступним із важливих показників є коефіцієнт фінансового левериджу. Для більшості досліджуваних підприємств він становить від 1,26 до 1049,97, що перевищує нормативне значення (0,5–0,8), і лише на підприємствах ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед» та ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» у 2018 р. цей показник був 0,62 та 0,64 відповідно, що перебуває в межах нормативу та відображає помірну залежність підприємства від позикового капіталу.

Коефіцієнт покриття інвестицій підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ «Монделіс Україна», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «ОБОЛОНЬ», ТОВ «Руссолю-Україна» перебуває в діапазоні 0,001–0,08, що свідчить про відхилення від нормативного значення (0,4–1), а отже, спостерігається ймовірність настання кредитного ризику. Одночасно на підприємствах ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед», ТОВ «Сільпо-Фуд», ПрАТ «Концерн Хлібпром» та ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» цей коефіцієнт становить від 0,4 до 10,8, що в межах або більше нормативного значення, і це вказує на високу надійність об'єкта інвестування до інвестиційних процесів.

Якщо розглядати коефіцієнт рентабельності власного капіталу підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед» та ТОВ «Руссолю-Україна», то він перебуває в межах від 0,01 до 0,18, що нижче нормативного значення ($> 0,2$), і розуміємо, що на 1 грн власного

капіталу припадає від 1 коп. до 18 коп. прибутку, що свідчить про високу ймовірність настання кредитного ризику. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу підприємств ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» та ПрАТ «ОБОЛОНЬ» за 2019 р. становив від 0,21 до 0,88 (на 1 грн власного капіталу припадає від 21 коп. до 88 коп. прибутку), що є в нормі ($> 0,2$).

Таблиця 4

Розрахунок показників харчових підприємств, що характеризують ризики: фінансовий, кредитний, ліквідності

№ з/п	Найменування підприємства	Роки	Показники							
			Фінансовий ризик		Кредитний ризик			Ризик ліквідності		
			Коефіцієнт платоспроможності	Коефіцієнт фінансового левериджу	Коефіцієнт покриття інвестицій	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Коефіцієнт рентабельності активів	Коефіцієнт покриття	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
1	АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»	2018	0,13	2,63	0,08	0,12	0,14	4,00	3,12	0,13
		2019	0,14	6,91	0,07	0,18	0,13	1,63	1,26	0,14
2	ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед»	2018	2,00	0,62	0,41	0,01	0,01	4,69	4,67	2,00
		2019	2,78	0,67	0,40	0,05	0,02	4,44	4,44	2,78
3	ПрАТ «Монделіс Україна»	2018	0,13	1049,97	0,001	0,28	0,31	0,77	0,44	0,13
		2019	0,05	963,54	0,001	0,51	0,38	0,80	0,45	0,05
4	ТОВ «Сільпо-Фуд»	2018	0,06	1,43	10,8	1,63	0,10	0,67	0,44	0,07
		2019	0,09	1,38	7,03	0,21	0,02	0,79	0,5	0,09
5	ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР»	2018	0,19	13,54	0,02	0,32	0,35	1,60	0,30	0,20
		2019	0,35	15,9	0,014	0,67	0,94	2,19	0,71	0,35
6	ПрАТ «Концерн Хлібпром»	2018	0,12	1,46	1,55	0,12	0,06	1,00	0,41	0,36
		2019	0,19	1,26	0,77	0,88	0,43	1,09	0,48	0,20
7	ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ»	2018	0,02	0,64	1,76	0,10	0,06	1,85	0,75	0,45
		2019	2,65	0,28	1,41	0,88	0,43	2,65	1,18	2,65
8	ПрАТ «ОБОЛОНЬ»	2018	0,01	37,33	0,04	0,08	0,13	0,41	0,02	0,01
		2019	0,01	15,91	0,03	0,21	0,39	0,19	0,13	0,01
9	ТОВ «Руссоль-Україна»	2018	0,69	16,98	0,06	0,02	0,02	1,00	0,85	0,72
		2019	0,69	17,75	0,05	0,12	0,07	1,00	0,88	0,69

Джерело: розраховано авторами на основі фінансової звітності підприємств.

Коефіцієнт рентабельності активів підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ «Монделіс Україна», ПАТ

«Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ», ПрАТ «ОБОЛОНЬ» становив від 0,14 до 0,43, що перебуває в межах нормативного значення ($> 0,14$) і показує, що на 1 грн активів припадає від 14 коп. до 43 коп. прибутку. Цей коефіцієнт на підприємствах ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед», ТОВ «Сільпо-Фуд», ТОВ «Сільпо-Фуд» та ТОВ «Руссоль-Україна» становить менше нормативного значення і коливається від 0,01 до 0,13, що означає – на 1 грн активів припадає від 0,1 коп. до 13 коп. прибутку, а отже, спостерігається негативна тенденція, а також імовірність настання кредитного ризику.

Щодо коефіцієнта покриття підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» та ТОВ «Руссоль-Україна», то він припадає в діапазон від 1,00 до 4,69, що перебуває в межах нормативного значення (1,5–2,5). Коефіцієнт відображає, що на 1 грн поточних зобов'язань у підприємств є від 1 грн до 4,69 грн оборотних активів і на вказаних вище підприємствах достатньо оборотних коштів для погашення своїх боргів. Коефіцієнт покриття підприємств ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд» та ПрАТ «ОБОЛОНЬ» становить від 0,19 до 0,8, що менше нормативного значення (1,5–2,5) і показує, що на 1 грн зобов'язань підприємства мають від 19 коп. до 80 коп. оборотних активів. Це свідчить про те, що підприємства в разі потреби не зможуть розрахуватися зі своїми боргами та можливості настання ризику ліквідності.

Коефіцієнт швидкої ліквідності підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» та ТОВ «Руссоль-Україна» коливається від 0,71 до 4,67, що перебуває в межах нормативного значення ($> 0,6$) і показує, що на 1 грн поточних зобов'язань припадає від 71 коп. до 4,67 грн високоліквідних оборотних активів. А цей же коефіцієнт для підприємств ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд», ПрАТ «Концерн Хлібпром» та ПрАТ «ОБОЛОНЬ» становить від 0,02 до 0,5, що менше нормативного значення ($> 0,6$) і це вказує на проблеми з платоспроможністю досліджуваних підприємств (на 1 грн поточних зобов'язань припадає від 2 коп. до 50 коп.), а також на високу ймовірність настання ризику ліквідності.

І якщо зазначити про коефіцієнт абсолютної ліквідності, то на підприємствах ТОВ «Кока-Кола-Україна Лімітед», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ТОВ «ФМ ХЛАДОПРОМ» та ТОВ «Руссоль-Україна» він становить від 0,2 до 2,78, що потрапляє в норму ($> 0,2–0,3$) і показує, що підприємства зможуть вчасно погасити борги, якщо термін платежів настане незабаром. Коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд» та ПрАТ «ОБОЛОНЬ» є від 0,01 до 0,14, що менше нормативного значення ($> 0,2–0,3$) та

вказує на те, що вказані підприємства не зможуть вчасно погасити борги, що свідчить про настання ризику ліквідності.

Отже, підводячи підсумки проведеного дослідження, пропонуємо комплексний підхід до аналізу ризиків діяльності підприємства, який матиме п'ять етапів проведення (рис. 2).

<i>Етап 1. Здійснити ранжування ймовірності ризиків (частота настання ризику – Ч):</i>	<i>Етап 2. Оцінити ступінь впливу ризику (його наслідків) – ВК²:</i>
<ul style="list-style-type: none"> - дуже часто (щодня) – 5 балів; - часто (щонеділі) – 4 бали; - періодично (щомісяця) – 3 бали; - інколи (раз на півроку) – 2 бали; - рідко (раз у рік) – 1 бал 	<ul style="list-style-type: none"> - ризик може вплинути на виходи усіх процесів (значення ризику 10); - ризик може вплинути на вихід двох і більше процесів, але не усіх (значення ризику 8); - ризик може вплинути на вихід хоча б одного з процесів (значення ризику 5); - ризик локалізовано в одній із частин процесу, вплив на вихід процесу виключено (значення ризику 2); - ризик не впливає на процес(и) підприємства (значення ризику 0)
<i>Етап 3. Оцінити значущість ризику (Р) та визначити дії з управління ним:</i> <ul style="list-style-type: none"> - при катастрофічному ризику (≥ 100) слід забезпечити дії, що спрямовані на усунення джерела ризику або уникнення ризику; - при критичному ($50 \geq 100$) слід забезпечити дії, що спрямовані на зниження рівня наслідку ризику; - при середньому ($25 \geq 50$) слід забезпечити дії, що спрямовані на зниження частоти настання ризику; - при незначному ризику (< 25) – вважається несуттєвим, який не потребує дій 	
<i>Етап 4. Оцінити рівень ризику – частота появи невідповідностей з урахуванням наслідків:</i> $P = Ч \cdot ВК^2$, де Ч – частота настання ризику (кількість невідповідностей), одиниць за звітний період, ВК ² – ваговий коефіцієнт рівня наслідку ризику, балів	
<i>5. Скласти карту ризиків по підприємству за такими елементами:</i>	
1) визначення процесу, де виникає ризик; 2) ідентифікація ризику; 3) установлення власника ризику; 4) оцінка початкового рівня ризику (кількісна оцінка $P = Ч \cdot ВК^2$); 5) приведення значень аналітичних показників, розрахованих за даними фінансової звітності (за попередні періоди);	6) визначення корегувальних управлінських дій; 7) оцінка залишкового рівня ризику (кількісна оцінка $P = Ч \cdot ВК^2$); 8) моніторинг ризику (оцінка настання ризику, його наслідків)

Рис. 2. Етапи аналізу ризиків діяльності підприємства для цілей ризик-менеджменту

Джерело: розроблено авторами.

Застосування запропонованої методики аналізу ризиків діяльності суб'єктів господарювання дасть змогу: 1) чітко ідентифікувати процеси, де виникають ризики; 2) установити власників ризику (відповідальних осіб); 3) ідентифікувати види ризиків; 4) здійснити якісну та кількісну оцінку (зокрема, в частині початкового та залишкового рівня ризику); 5) визначити корегувальні (управлінські) дії, спрямовані на усунення або мінімізацію ризику (у тому числі, розміри резервування, витрати на управління тощо); 6) проводити моніторинг стану ризику; 7) сформувати інформаційне забезпечення для цілей складання звіту про управління та системи ризик-

менеджменту в цілому.

Висновки. Практична цінність наукового дослідження полягає в тому, що отримані авторами результати сприятимуть розкриттю інформації про ризики господарської діяльності підприємств у нефінансових звітах. Аналіз стану та рівня розкриття інформації про ризики діяльності вітчизняних підприємств харчової промисловості у нефінансових звітах показав, що найчастіше підприємства висвітлюють інформацію про такі ризики: економічний, валютний, фінансовий, політичний, правовий, судовий, відсотковий, кадровий, ціновий, комерційний, а також ризик ліквідності та ризик зміни кон'юнктури ринку. У результаті цього запропоновано авторський методичний підхід до аналізу внутрішніх ризиків діяльності досліджуваної галузі (кредитний, фінансовий ризики, ризик ліквідності).

На підприємствах АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд», ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «ОСКАР», ПрАТ «Концерн Хлібпром», ПрАТ «ОБОЛОНЬ», ТОВ «Руссоль-Україна» є велика ймовірність настання фінансового ризику, адже їхні показники платоспроможності не відповідають нормативному значенню (0,5–0,8) і перебувають у діапазоні від 0,01 до 0,35. Щодо кредитного ризику, то його ймовірне настання характерне для підприємств АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» та ТОВ «Руссоль-Україна», адже всі три їхні коефіцієнти, що характеризують кредитний ризик, менші за нормативне значення, а саме: а) коефіцієнт покриття інвестицій (0,7–0,8 та 0,5–0,6); б) коефіцієнт рентабельності власного капіталу (0,12–0,18 та 0,02–0,12); в) коефіцієнт рентабельності активів (0,13 та 0,02–0,07). Іншим ризиком, який певним чином впливає на діяльність досліджуваних підприємств, є ризик ліквідності, який імовірно настане для таких підприємств, як ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Сільпо-Фуд» та ПрАТ «ОБОЛОНЬ». Зафіксовано, що усі три їхні коефіцієнти, що характеризують ризик ліквідності, становлять менше нормативного значення, а саме: а) коефіцієнт покриття (0,77–0,8; 0,67–0,79; 0,19–0,41); б) коефіцієнт швидкої ліквідності (0,44–0,45; 0,44–0,5; 0,02–0,13); в) коефіцієнт абсолютної ліквідності (0,05–0,13; 0,07–0,09; 0,01–0,01).

Запропонована методика базується на основі показників фінансової звітності та є складовою частиною загального комплексного аналізу ризиків діяльності підприємства для цілей системи управління ризиками. Перспективами дальших досліджень за обраним напрямом є розвиток аналізу в частині кількісної оцінки внутрішніх ризиків господарської діяльності компаній з метою підвищення ефективності ризик-менеджменту та формування достовірного інформаційного забезпечення процесу складання звітності підприємства.

Список використаних джерел

1. An C. H. A study on estimation of financial liquidity risk prediction model using financial analysis. *International Journal of Applied Engineering Research*. 2017. Vol. 12. Is. 20. Pp. 9919–9923.

2. Andrade e Silva J., Centeno M. Ratemaking of dependent risks. *ASTIN Bulletin*. 2017. Vol. 47. Is. 3. Pp. 875–894. <https://doi.org/10.1017/asb.2017.16>.
3. Arabshahi H., Fazlollahtabar H. Risk analysis for innovative activities in production systems using product opportunity gap concept. *TQM Journal*. 2019. Vol. 31. Is. 6. Pp. 1028–1048. <https://doi.org/10.1108/TQM-11-2018-0163>.
4. Атамас П. Й., Атамас О. П., Крамаренко Г. О. Роль бухгалтерського обліку в управлінні ризиками підприємництва. *Академічний огляд*. 2016. № 1. С. 60–69.
5. Valaskova K., Kliestik T., Kovacova M. Management of financial risks in Slovak enterprises using regression analysis. *Oeconomia Copernicana*. 2018. Vol. 9. Is. 1. Pp. 105–121. <https://doi.org/10.24136/oc.2018.006>.
6. Вигівська І. М., Грабчук І. Л., Зеленіна О. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємницькими ризиками. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. Вип. 1(31). С. 70–79.
7. Viscusi W. K. Corporate risk analysis: a reckless act? Vol. 52. *Stanford Law Review*, 2000. Pp. 547–597.
8. Вітлінський В. В. Аналіз, оцінка і моделювання економічного ризику: моногр. Київ: ДЕМІУР, 1996. 212 с.
9. Voelcker G., Macagnan C. B., Vancin D. An analysis of risk-taking in family firms listed in B3. *Brazilian Business Review*. 2020. Vol. 17. Is. 4. Pp. 399–418. <https://doi.org/10.15728/bbr.2020.17.4.3>.
10. Vose D. Risk analysis: a quantitative guide. 3rd ed. John Wiley & Sons, 2008. 729 p.
11. Drozyner P. Risk analysis in maintenance processes. *Engineering. Management in Production and Services*. 2020. Vol. 12. Is. 4. Pp. 64–76. <https://doi.org/10.2478/emj-2020-0028>.
12. Erdil A., Taçgın E. Potential risks and their analysis of the apparel & textile industry in Turkey: a quality-oriented sustainability approach. *Fibres and Textiles in Eastern Europe*. 2018. Vol. 26. Is. 6. Pp. 30–42. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2526>.
13. Камінський А. Б. Економічний ризик та методи його вимірювання. Київ: Вид-во «Козаки», 2002. 120 с.
14. Kiradoo G. Study and analysis of project risk, market risk and firm risk. *International Journal of Management*. 2019. Vol. 10. Is. 1. Pp. 94–103.
15. Kirikkaleli D. Analyses of wavelet coherence: financial risk and economic risk in China. *Journal of Financial Economic Policy*. 2021. Vol. 13. No. 5. Pp. 587–599. <https://doi.org/10.1108/JFEP-08-2019-0174>.
16. Korzhegulova A. A., Shakbutova A. Z., Koshkina O. V., Abdrakhmanova G. T., Madieva K. S. Risk analysis and hedging of financial instruments. *Journal of Applied Economic Sciences*. 2018. Vol. 13. Is. 6. Pp. 1588–1596.
17. Короліук Т. М. Аналіз та систематизація наукових досліджень з питань

ризиків в системі обліку, аналізу та аудиту. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2. С. 275–281.

18. Li F., Schwarz L., Haasis H.-D. A framework and risk analysis for supply chain emission trading. *Logistics Research*. 2016. Vol. 9. 10. <https://doi.org/10.1007/s12159-016-0135-x>.

19. Öcal H., Kamil A. The impact of risk indicators on sustainability (ESG) and broad-based indices: an empirical analysis from Germany, France, Indonesia and Turkey. *International Journal of Sustainable Economy*. 2021. Vol. 13. No. 1. Pp. 18–54. <https://doi.org/10.1504/IJSE.2021.113319>.

20. Nolde N., Zhou C. Extreme value analysis for financial risk management. *Annual Review of Statistics and Its Application*. 2021. Vol. 8. Pp. 217–240. <https://doi.org/10.1146/annurev-statistics-042720-015705>.

21. Renn O. New challenges for risk analysis: systemic risks. *Journal of Risk Research*. 2021. Vol. 24. Is. 1. Pp. 127–133. <https://doi.org/10.1080/13669877.2020.1779787>.

22. Serrasqueiro R. M., Mineiro T. S. Corporate risk reporting: analysis of risk disclosures in the interim reports of public Portuguese non-financial companies. *Contaduria y Administracion*. 2018. Vol. 63. Is. 2. Pp. 1–23. <https://doi.org/10.22201/fca.24488410e.2018.1615>.

23. Tahir S. H., Moazzam M. M., Sultana N., Ahmad G., Shabir G., Nosheen F. Firm's risk and capital structure: an empirical analysis of seasonal and non-seasonal businesses. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*. 2020. Vol. 7. Is. 12. Pp. 627–633. <https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no12.627>.

24. Traykov M., Trencheva M., Stavrova E., Mavrevski R., Trenchev I. Risk analysis in the economics through R language. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2018. Vol. 15. Pp. 180–186.

25. Türk M., Eroğlu I. Financial risk assessment in healthcare organizations. *Duzce Medical Journal*. 2021. Vol. 23. Spec. is. Pp. 113–121. <https://doi.org/10.18678/dtfd.862323>.

26. Ferreira de Araújo Lima P., Marcelino-Sadaba S., Verbano C. Successful implementation of project risk management in small and medium enterprises: a cross-case analysis. *International Journal of Managing Projects in Business*. 2021. Vol. 14. No. 4. Pp. 1023–1045. <https://doi.org/10.1108/IJMPB-06-2020-0203>.

27. Hansson S. O. Five caveats for risk – risk analysis. *Journal of Risk Research*. 2017. Vol. 20. Is. 8. Pp. 984–987. <https://doi.org/10.1080/13669877.2016.1147493>.

28. Ястремський О. І. Моделювання економічного ризику. Київ: Либідь, 1992. 174 с.

29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

30. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління: Наказ Міністерства фінансів України № 982 від 07.12.2018 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.

31. Фінансова звітність АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч». URL: <https://www.nestle.ua>.

32. Фінансова звітність згідно з Національними положеннями бухгалтерського обліку ТОВ «Кока-Кола Україна Лімітед». URL: [https://www.coca-cola.ua/content/dam/one/ua/uk/pdf-files/Financial%20Statements%20%2b%20Auditors%20Report%202019%20\(signed\).pdf](https://www.coca-cola.ua/content/dam/one/ua/uk/pdf-files/Financial%20Statements%20%2b%20Auditors%20Report%202019%20(signed).pdf).

33. Звіт про управління ТЗОВ ТВК «Львівхолод» за 2019 рік. URL: https://www.lvivcold.com.ua/zvit_2019.

34. Висновки аудитора і документи звітності. ПрАТ «Монделіс Україна». URL: https://ua.mondelezinternational.com/about-us/corporate-information/charter_and_internal_regulations/auditors_and_accounting_docs.

35. Звіт про управління ТОВ «Сільпо-Фуд» за 2019 рік. URL: <https://silpo.ua/uploads/2020/12/28/5fe9a3f979cse.pdf>.

36. Окремий звіт про управління (Звіт керівництва) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року. ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар». URL: <https://www.morshynska.ua/uploads/8d/67/1f190866a27c4d1f0d61cb1a1e8fd643.pdf>.

37. Звіт про управління за 2019 рік ПрАТ «Концерн Хлібпром». URL: https://hlibprom.com.ua/resource/doc/Finansova_Zvitnist_2019.pdf.

38. Звіт про управління за 2019 рік ТОВ «ФМ Хладопром». URL: <https://khladoprom.com/video/TOV-FM-Khladoprom-Zvit-Upravlinnya-2019.pdf>.

39. Звіт про управління за результатами 2019 року ПрАТ «Оболонь». URL: <https://obolon.ua/files/shareholders/b7ea9b5b02daebad57213c08134a9173.pdf>.

40. Звіт про управління ТОВ «Руссольт-Україна» за 2019 рік. URL: <http://slavsalt.com>.

References

1. An, C. H. (2017), A study on estimation of financial liquidity risk prediction model using financial analysis. *International Journal of Applied Engineering Research*, vol. 12, is. 20, pp. 9919–9923.

2. Andrade e Silva, J. and Centeno, M. (2017), Ratemaking of dependent risks. *ASTIN Bulletin*, vol. 47, is. 3, pp. 875–894. <https://doi.org/10.1017/asb.2017.16>.

3. Arabshahi, H. and Fazlollahtabar, H. (2019), Risk analysis for innovative activities in production systems using product opportunity gap concept. *TQM Journal*, vol. 31, is. 6, pp. 1028–1048. <https://doi.org/10.1108/TQM-11-2018-0163>.

4. Atamas, P. J., Atamas, O. P. and Kramarenko, G. O. (2016), The role of accounting in business risk management. *Akademichnyj ogljad*, no. 1, pp. 60–69.

5. Valaskova, K., Kliestik, T. and Kovacova, M. (2018), Management of financial risks in Slovak enterprises using regression analysis. *Oeconomia Copernicana*, vol. 9, is. 1, pp. 105–121. <https://doi.org/10.24136/oc.2018.006>.

6. Vygivska, I. M., Grabchuk, I. L. and Zelenina, O. O. (2015), Accounting and analytical support of business risk management. *Problemy teorii ta metodologii'*

buhgalters'kogo obliku, kontrolju i analizu, vol. 1(31), pp. 70–79.

7. Viscusi, W. K. (1999), Corporate risk analysis: a reckless act? Vol. 52. Stanford Law Review, California, USA.

8. Vitlinskyj, V. V. (1996), *Analiz, ocinka i modeljuvannja ekonomichnogo ryzyku* [Analysis, assessment and modeling of economic risk], DEMIUR, Kyiv, Ukraine.

9. Voelcker, G., Macagnan, C. B., Vancin, D. (2020), An analysis of risk-taking in family firms listed in B3. *Brazilian Business Review*, vol. 17, is. 4, pp. 399–418. <https://doi.org/10.15728/bbr.2020.17.4.3>.

10. Vose, D. (2008), Risk analysis: a quantitative guide, 3rd ed. John Wiley & Sons, New York, USA.

11. Drozyner, P. (2020), Risk analysis in maintenance processes. *Engineering Management in Production and Services*, vol. 12, is. 4, pp. 64–76. <https://doi.org/10.2478/emj-2020-0028>.

12. Erdil, A. and Taçgın, E. (2018), Potential risks and their analysis of the apparel & textile industry in Turkey: a quality-oriented sustainability approach. *Fibres and Textiles in Eastern Europe*, vol. 26, is. 6, pp. 30–42. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2526>.

13. Kaminskyj, A. B. (2002), *Ekonomichnyj ryzyk ta metody jogo vymirjuvannja* [Economic risk and methods of its measurement], Publishing «Kozaky», Kyiv, Ukraine.

14. Kiradoo, G. (2019), Study and analysis of project risk, market risk and firm risk. *International Journal of Management*, vol. 10, is. 1, pp. 94–103.

15. Kirikkaleli, D. (2021), Analyses of wavelet coherence: financial risk and economic risk in China. *Journal of Financial Economic Policy*, vol. 13, no. 5, pp. 587–599. <https://doi.org/10.1108/JFEP-08-2019-0174>.

16. Korzhegulova, A. A., Shakbutova, A. Z., Koshkina, O. V., Abdrakhmanova, G. T. and Madieva, K. S. (2018), Risk analysis and hedging of financial instruments. *Journal of Applied Economic Sciences*, vol. 13, is. 6, pp. 1588–1596.

17. Koroljuk, T. M. (2017), Analysis and systematization of scientific research on risk in the system of accounting, analysis and audit, *Biznes Inform*, no. 2, pp. 275–281.

18. Li, F., Schwarz, L. and Haasis, H.-D. (2016), A framework and risk analysis for supply chain emission trading. *Logistics Research*, vol. 9, 10. <https://doi.org/10.1007/s12159-016-0135-x>.

19. Öcal, H. and Kamil, A. (2021), The impact of risk indicators on sustainability (ESG) and broad-based indices: an empirical analysis from Germany, France, Indonesia and Turkey. *International Journal of Sustainable Economy*, vol. 13, no. 1, pp. 18–54. <https://doi.org/10.1504/IJSE.2021.113319>.

20. Nolde, N. and Zhou, C. (2021), Extreme value analysis for financial risk management. *Annual Review of Statistics and Its Application*, vol. 8, pp. 217–240. <https://doi.org/10.1146/annurev-statistics-042720-015705>.

21. Renn, O. (2021), New challenges for risk analysis: systemic risks. *Journal of Risk Research*, vol. 24, is. 1, pp. 127–133. <https://doi.org/10.1080/13669877.2020.1779787>.
22. Serrasqueiro, R. M. and Mineiro, T. S. (2018), Corporate risk reporting: Analysis of risk disclosures in the interim reports of public Portuguese non-financial companies. *Contaduria y Administracion*, vol. 63, is. 2, pp. 1–23. <https://doi.org/10.22201/fca.24488410e.2018.1615>.
23. Tahir, S. H., Moazzam, M. M., Sultana, N., Ahmad, G., Shabir, G. and Nosheen, F. (2020), Firm's risk and capital structure: an empirical analysis of seasonal and non-seasonal businesses. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, vol. 7, is. 12, pp. 627–633. <https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no12.627>.
24. Traykov, M., Trencheva, M., Stavrova, E., Mavrevski, R. and Trenchev, I. (2018), Risk analysis in the economics through R language. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, vol. 15, pp. 180–186.
25. Türk, M. and Eroğlu, I. (2021), Financial risk assessment in healthcare organizations. *Duzce Medical Journal*, vol. 23, spec. is., pp. 113–121. <https://doi.org/10.18678/dtfd.862323>.
26. Ferreira de Araújo Lima, P., Marcelino-Sadaba, S. and Verbano, C. (2021), Successful implementation of project risk management in small and medium enterprises: a cross-case analysis. *International Journal of Managing Projects in Business*, vol. 14, no. 4, pp. 1023–1045. <https://doi.org/10.1108/IJMPB-06-2020-0203>.
27. Hansson, S. O. (2017), Five caveats for risk – risk analysis. *Journal of Risk Research*, vol. 20, is. 8, pp. 984–987. <https://doi.org/10.1080/13669877.2016.1147493>.
28. Jastremskyj, O. I. (1992), *Modeljuvannja ekonomichnogo ryzyku* [Economic risk modeling], Lybid, Kyiv, Ukraine.
29. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On accounting and financial reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
30. Ministry of Finance of Ukraine (2018), Order of the Ministry of Finance of Ukraine “On approval of Methodical recommendations for compiling a management report”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.
31. *Finansova zvitnist AT “Lvivs'ka kondyterska fabryka “Svitoch”* [Financial statements of JSC Lviv Confectionery “Svitoch”], available at: <https://www.nestle.ua>.
32. *Finansova zvitnist zgidno z Nacional'nymy polozhennjamy buhgalterskogo obliku TOV “Koka-Kola Ukraina Limited”* [Financial statements in accordance with the National Accounting Regulations of Coca-Cola Ukraine Limited LLC], available at: [https://www.coca-cola.ua/content/dam/one/ua/uk/pdf-files/Financial%20Statements%20%2b%20Auditors%20Report%202019%20\(signed\).pdf](https://www.coca-cola.ua/content/dam/one/ua/uk/pdf-files/Financial%20Statements%20%2b%20Auditors%20Report%202019%20(signed).pdf).
33. *Zvit pro upravlinnja TZOV TVK “L'vivholod” za 2019 rik* [Report on the

management of LLC “Lvivholod” for 2019], available at: https://www.lvivcold.com.ua/zvit_2019.

34. *Vysnovky audytora i dokumenty zvitnosti. PrAT “Mondelis Ukraini”*. [Auditor's conclusions and reporting documents. PJSC “Mondelis Ukraine”], available at: https://ua.mondelezinternational.com/about-us/corporate-information/charter_and_internal_regulations/auditors_and_accounting_docs.

35. *Zvit pro upravlinnja TOV “Silpo-Fud” za 2019 rik* [Report on the management of LLC “Silpo-Food” for 2019], available at: <https://silpo.ua/uploads/2020/12/28/5fe9a3f979cce.pdf>.

36. *Okremyj zvit pro upravlinnja (Zvit kerivnyctva) za rik, shho zakonchysja 31 grudnja 2019 roku. PAT “Morshyn'skyj zavod mineral'nyh vod “OSKAR”* [A separate management report (Management Report) for the year ended December 31, 2019. Public JSC Morshyn Mineral Water Plant “OSCAR”], available at: <https://www.morshynska.ua/uploads/8d/67/1f190866a27c4d1f0d61cb1a1e8fd643.pdf>.

37. *Zvit pro upravlinnja za 2019 rik PrAT “Koncern Hlibprom”* [Management Report for 2019 of Private JSC Concern “Khlibprom”], available at: https://hlibprom.com.ua/resource/doc/Finansova_Zvitnist_2019.pdf.

38. *Zvit pro upravlinnja 2019 TOV “FM HLADOPROM”* [Management Report 2019 LLC “FM KHLADOPROM”], available at: <https://khladoprom.com/video/TOV-FM-Khladoprom-Zvit-Upravlinnya-2019.pdf>.

39. *Zvit pro upravlinnja za rezul'tatamy 2019 roku. PrAT “OBOLON”*. [Management report on the results of 2019. Private JSC “Obolon”], available at: <https://obolon.ua/files/shareholders/b7ea9b5b02daebad57213c08134a9173.pdf>.

40. *Zvit pro upravlinnja TOV “RUSSOL-Ukraine” za 2019 rik* [Report on the management of LLC “RUSSOL-Ukraine” for 2019], available at: <http://slavsalt.com>.

Citation:

Стиль – ДСТУ:

Назарова К., Безверхий К., Гордополов В., Мельник Т., Поддубна Н. Аналіз ризиків діяльності компаній на основі нефінансових і фінансових звітів. *Agricultural and Resource Economics*. 2021. Vol. 7. No. 4. Pp. 180–199. <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.04.10>.

Style – APA:

Nazarova, K., Bezverkhyi, K., Hordopolov, V., Melnyk, T. and Poddubna, N. (2021), Risk analysis of companies' activities on the basis of non-financial and financial statements. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 7, no. 4, pp. 180–199. <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.04.10>.